

Asia: VN/9330/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valmistelijat

Neuvotteleva virkamies Eleonoora Eilittä

Ylitarkastaja Pinja Oksanen

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/9330/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa

Lausunto

Vediafi on tutustunut lausuntoon ja sen sisältöön ja kokee esitetyn uudistuksen tarpeelliseksi. Nyt voimassa oleva laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista ei ole saavuttanut haluttua kaluston uudistusta sekä vähäpäästöisemmän kaluston edistämistä. Entistä kovemmat vaatimukset vähäpäästöisemmille ja puhtaammille ajoneuvoille ovat tarpeen, mutta samalla on huomioitava kaluston saatavuus ja alueelliset eroavuudet, joita kaluston käyttöön voi liittyä. Ajoneuvotason tarkastelu on hyvä lähtökohta matkalla kohti hiilivapaata liikennettä, mutta jatkossa olisi hyvä huomioida myös suoritepohjainen tarkastelu, koska vain näin voidaan saada oikea ja mahdollisimman tarkka toteutuma ajoneuvojen päästöistä. Suoritepohjainen raportointi on kuitenkin jo yksinkertainen

toteuttaa niin teknisesti kuin myös toiminnallisestikin ja lisäksi se monesti on jo käytössä kaluston hallinnassa ja suunnittelussa. Tärkeää on myös, että uutta lakia tullaan sopivalla tasolla valvomaan niin tilastollisesti kuin myös kentällä tapahtuvan seurannan kautta, esimerkiksi merkkamalla näkyvästi puhtaat ajoneuvot, jotta laki ei aseta toimijoita eriarvoiseen asemaan.

Vediafi on yhdessä monen kunnan ja kaupungin kanssa luonut ratkaisua uutta direktiiviä ja siihen liittyvää raportointia varten ja havainnut, että direktiivin vaatima raportointi ei ole täysin yksiselitteinen ja helppo toteuttaa kuntien nykyisillä toimintamalleilla. On myös huomioitava, että käytettävissä oleva maksullinen tekninen ajoneuvodata on tiedon laajuuden ja tarkkuuden osalta hyvin vaihtelevaa, mikä merkittävästi vaikuttaa tietojenhyödynnettävyyteen. Lisäksi hankkijat voivat hankkia kalustoa tai palveluita kuntien tai alueelliset rajat ylittäen, jolloin hankintojen seurattavuus ei onnistu ilman manuaalista työtä tai kehittyneitä tietojärjestelmiä. Yhteistyö kuntien kanssa on kuitenkin osoittanut, että digitaalisilla työkaluilla ja automatisoinnilla tämä ei ole mahdotonta ja se voidaan toteuttaa jopa niin, että direktiivin ja sen vaikutusten seuraukset ovat osa jatkuvaa kalustonhallintaa ja ympäristövaikutusten arviointia sekä raportointia.

Linkitys hankintojen raportointivaatimusten ja arjen kalustonhallinnan välillä nähdään oleellisena osana, jotta turhalta raportoinnilta vältytään. Seurannan ja raportoinnin harmonisoinnilla uskotaan myös saavutettavan helpotuksia sekä julkisten hankkijoiden, että kaluston- ja palveluntarjoajien työhön ja tehokkaampaan hyödyntämiseen. Parhaimmillaan harminisoiduilla toimintamalleilla voidaan luoda alueellisia ja kansallisia raportteja, jotka ovat verrattavissa keskenään.

Ajoneuvotason seuranta edellyttää tarkan ja yhteismitallisen (esim. NEDC vs. WLTP) tiedon ajoneuvon päästölukemista tai polttoaineesta direktiivissä määritettyjen ajoneuvoluokkakohtaisten vaatimusten mukaan. Valmistelutyön aikana on havaittu, että kalustovaatimukset ovat hyvin vaativat ja esimerkiksi henkilöautoluokan plug-in hybridiajoneuvot eivät aina täytä CO2 minimivaatimusta. Monella toimijalla on myös omat tavoitteensa ja intressinsä tukea bioperäisiä käyttövoimia, jota taas ajoneuvon valmistajat eivät WLTP-päästöarvoja raportoitaessa ilmoita erikseen, ja näin ollen niiden hyödyntäminen jää vähäiseksi. Päästöjen leikkaamisen kannalta kaikilla vaihtoehtoisilla käyttövoimilla on tarpeensa, jos niillä voidaan korvata uusiutumattomilla käyttövoimilla ajettua suoritetta, siksi myös suoritteiden seurantaan ja valvontaan kannustetaan.

Matti Lankinen

Toimitusjohtaja

Vediafi Oy

Lankinen Matti
Vediafi Oy